

**ИЗВЕДЕНИТЕ ПРЕПОРЪКИ ОТ ИЗГОТВЕНИТЕ 10 КОНКРЕТНИ АНАЛИЗА ЗА ИЗБРАНТЕ
ОБЩИНИ, ИЗГОТВЕНИ В РАМКИТЕ НА ДЕЙНОСТ 1 ОТ ПРОЕКТА**

**ПРОЕКТ № BGJUSTICE-4.002-0016 „ПОВИШАВАНЕ КАПАЦИТЕТА И ОСВЕДОМЕНОСТТА
ОТНОСНО ДОМАШНОТО НАСИЛИЕ И НАСИЛИЕТО ПО ПОЛОВ ПРИЗНАК В ЮЖЕН
ЦЕНТРАЛЕН РАЙОН”, ФИНАНСИРАН ПО НОРВЕЖКИ ФИНАНСОВ МЕХАНИЗЪМ 2014-
2021, ПРОГРАМА „ПРАВОСЪДИЕ”**

Съдържание

Община Брезово.....	3
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	3
ПРЕПОРЪКИ.....	5
Община Куклен	5
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	5
ПРЕПОРЪКИ.....	7
Община Раковски.....	8
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	8
ПРЕПОРЪКИ.....	9
Община Садово.....	10
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	10
ПРЕПОРЪКИ.....	11
Община Свиленград.....	12
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	12
ПРЕПОРЪКИ.....	14
Община Смолян.....	15
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	15
ПРЕПОРЪКИ.....	17
Община Кирково.....	17
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	17
ПРЕПОРЪКИ.....	19
Община Пещера.....	19
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	19

ПРЕПОРЪКИ.....	21
Община РаKITОВО	22
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	22
ПРЕПОРЪКИ.....	23
Община Стрелча	24
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	24
ПРЕПОРЪКИ.....	26

Община Брезово

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Реализираното изследване, което има за цел да оцени нуждите на ромските жени и деца, жертви на домашно насилие и насилие по полов признак, показва интересни и заслужаващи внимание констатации. Сред многото направени в анализа изводи тук ще откروим някои, заслужаващи по-специално внимание.

- Представителите и на двете целеви групи¹ споделят, че домашното насилие в община Брезово е сравнително разпространен проблем, проявяващ се под различни форми като психическо, физическо или икономическо насилие.
- Резултатите от проучването недвусмислено доказват, че причините за домашното насилие в ромска общност са различни, но в повечето случаи се коренят в традициите и нормите на общността. Според ромските жени, водещ мотив за насилие в семейството е неуспехите и провалите в живота на партньора, ниското самочувствие при някои ромски жени, породено основно от това, че те не притежават личностни и социални умения и трябва да се подчиняват на партньора си, немарливост на жената към домашните задължения, немотията, бедността и липсата на доходи в семейството и желанието за власт и контрол от страна на партньора. За разлика от жените, ромските деца виждат като основни мотиви за насилие в семейството употребата на алкохол от страна на родителите, нежеланието на детето да ходи на училище и това, че в ромската общност така родителите възпитават своите деца.
- Данните потвърждават предварително заложената хипотеза, че домашното насилие се счита за тема „табу“, по която не се говори и обсъжда поради това, че трябва да остане в семейството, поради срам, страх да не стане лошо или поради вина на жертвата.
- Болшинството от анкетираните ромски жени не се решават на тежката стъпка да се обърнат за закрила към отговорните институции. Причините за това са много, като тук ще изброим основните. С приоритет за пасивното поведение на жертвите е да не развалят семейството си, поради страх и неувереност, поради притеснение да не навредят на своите деца или неувереност, че някой ще им обърне внимание. На противоположния полюс има и жени, които въпреки законите на общността имат желание да докладват такива случаи. Сред институциите, на които имат най-голямо доверие се очертава полицията, дирекцията „Социално подпомагане“ (7,1%) или НПО. За разлика от ромските жени, децата приоритизират други причини да не докладват за наличие на тормоз в къщи. Болшинството от тях го приемат като начин на възпитание. Освен това те смятат, че никой няма да им повярва и за това не считат за нужно да съобщават на когото и да е.

---

¹ • *Уязвими жени и деца, жертви на домашно насилие и насилие, основано на полов признак, с акцент върху ромската общност.*

- Обобщените оценки показват, че в най-голяма степен ромските жени и деца от община Брезово имат нужда от базови потребности. Те се нуждаят от осигуряване на подслон, с цел задоволяване на основните нужди от сигурност, а също и храна, дрехи, тоалетни принадлежности и вещи от първа необходимост. Висок е също така делът на жените, които имат нужда от осигуряване на закрила и защита от страна на всички институции, имащи отношение към проблема, и от здравни потребности, свързани с консултации със здравен специалист.
- Двете целеви групи отчетливо и ясно заявяват за необходимостта от получаване на повече информация, свързана с тяхната закрила при наличие на случаи на домашно насилие. Данните сочат, че почти всички ромски жени и деца изпитват необходимост от разясняване към кого да се обърнат, при наличие на случаи на домашно насилие, какви мерки за закрила съществуват при случаи на домашно насилие, какви специализирани услуги могат да ползват, от какво правно консултиране се нуждаят и в какви програми за възстановяване могат да бъдат включени за оказване на подкрепа. Тези дефицити е желателно да бъдат компенсирани чрез инициране на една мащабна кампания в ромските квартали, която да има именно разяснителна цел.
- Най-предпочитаният начин за повишаване на информираността на жертвите според ромските жени е чрез организиране на информационни кампании в ромските квартали и чрез създаване на кабинет в ромските квартали за консултации по темата. Различна позиция изразяват децата, за които приоритет е създаването на сайт в Интернет, на който всяко дете, което има нужда от помощ да се обърне.
- С оглед подобряване работата на институциите, така че пострадалите от домашно насилие ромски жени и деца да получат по-добра подкрепа, двете целеви групи дават предложения свързани с необходимостта от сериозна подготовка/обучение за по-добро разбиране на проблемите на ромската общност, нужда от една по-бърза и адекватна реакция от страна на институциите, а така също и проявяване на по-голяма човечност от тяхна страна.
- Проведеното проучване сред подкрепящите специалисти² показва, че в община Брезово независимо от наличието на едно ефективно сътрудничество между различните институции, пряко ангажирани с проблема, е налице дефицит на специалисти, които да имат голям професионален опит в работата по случаи на домашно насилие. Идентифицирана бе неотложна нужда от включването им в обучения по тази тема, в които да бъдат прилагани предимно интерактивни методи на преподаване, съчетаващи теоретична с практическа подготовка. Конкретни тематични направления, които бяха отбелязани от специалистите са както следва: „Специфика при работа с представители от ромската общност и разпознаване белезите на домашно насилие сред тази общност”, „Битови, културни и други особености на ромската общност“, „Същност на домашното насилие“, „Методи на работа с домашно насилие“ и др.

---

² • *Подкрепящи специалисти /социални работници и медиатори, работещи с ромската общност, учители, доброволци от НПО сектора, социални/лични асистенти, здравни работници и др./*

- Извършеното проучване недвусмислено доказва, че повишаването на ефективността на специалистите в разрешаването на случаи на домашно насилие над жени и деца от ромската общност изисква едно по-детайлно запознаване със спецификите на общността, с оглед предразполагане на жертвата към споделяне на тази строго пазена тайна.

ПРЕПОРЪКИ

Изследването събра информация по въпроси, които пряко касаят настоящия проект и дават първична аргументация за възможността да се конструират някои основни препоръки, с оглед подобряване на работата на заинтересованите институции в областта на домашното насилие и насилието по полов признак:

Получените резултати от двете количествени социологически проучвания недвусмислено доказват, че домашното насилие сред представителите на ромската общност е една тема, която често пъти остава недокладвана и забулена в страх. Повишаването на разкриваемостта на случаи на домашно насилие изисква предприемането на неотложни действия в следните посоки:

- От една страна е нужно да се повиши информираността на ромските жени и деца за това как да разпознаят домашното насилие и към кого да се обърнат за помощ и закрила. Основният работещ канал, по който да стане това е чрез организиране на информационни кампании в ромските квартали, създаване на кабинет за консултации по темата, а също така и създаване на сайт в Интернет, на който всяко дете, което има нужда от помощ да се обърне;
- От друга страна е нужно да се инвестира във включването на повече специалисти в обучения по темата, така че те да повишат своята теоретична и практическа подготовка за работа с ромската общност. Налице е дефицит в техните знания и умения, който може да бъде компенсиран единствено чрез обучение. Само по този начин би могло да се върви в посока разкриване на редица случаи на насилие в общността, които до момента стоят неразкрити и забулени в тайна и страх.

Община Куклен

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Реализираното изследване сред уязвими жени и деца от ромската общност, жертви на домашно насилие и на насилие, основано на полов признак показва интересни и заслужаващи внимание констатации. Сред многото направени в анализа изводи тук ще отворим някои, заслужаващи по-специално внимание.

- Насилието спрямо жени и деца от ромската етническа общност е стереотипизирана тема, свързана с много табути и предразсъдъци. Най-често се свързва

с физическото, психическото сексуално или икономическо под формата на упражняване на финансов контрол. В община Куклен, данните сочат, че домашното насилие не е много разпространено сред общността. Макар и от време на време да се срещат случаи на обиди и унижение, на хващане за косата, хвърляне на твърд предмет по жените в семейството. При децата се наблюдават най-големи натрупвания на форми на психично насилие, макар и от време на време под формата на крещене и критикуване или ограничаване на комуникацията с приятели или семейство, както и форми на ограничаване на социалните контакти, например срещи с приятели и посещение на културни мероприятия.

- Домашно насилие в ромска общност е тема, по която много не се говори. Зад това мълчание често пъти стоят много причини, свързани основно със злоупотребата с алкохол и пристрастяване към наркотиците на партньора, с немотията, бедността и липсата на доходи в семейството или с желанието за власт и контрол от страна на партньора. За преобладаваща част от жените, домашното насилие е тема „табу“, въпрос, по който не се говори поради страх, поради вина или поради това, че го считат за част от техния живот. За разлика от тях, децата споделят, че насилието се провокира от лошото поведение на децата и слабото им представяне в училище.
- Болшинството от анкетираните ромски жени не желаят да потърсят помощ поради страх какво ще кажат хората в квартала, страх да не навредят на семейството си, страх от съпруга, липса на доходи и дом и страх да не навредят на своите деца и родители. Сред онези, все пак, които имат смелост да се защитят, в повечето случаи те биха се обърнали към местни неправителствени организации, съдействие от общината или полицията.
- Ромските жени и деца от община Куклен имат най-голяма потребност от базови потребности. Има се предвид осигуряване на подслон, с цел задоволяване на основните нужди от сигурност, осигуряване на храна, дрехи, тоалетни принадлежности и вещи от първа необходимост, нужда от съвет от страна на представител на ромската общност. На второ място, целевите групи отдават голяма значимост на потребностите от защита и закрила, от здравните нужди, изразени предимно в консултации със здравен специалист или психолог.
- Почти всички ромски жени и деца изпитват потребност от разясняване към кого да се обърнат, при наличие на случаи на домашно насилие, какви мерки за закрила съществуват при случаи на домашно насилие, какви специализирани услуги могат да ползват, от какво правно консултиране се нуждаят и в какви програми за възстановяване могат да бъдат включени за оказване на подкрепа.
- Според ромските жени и деца е нужно да се проявява повече човечност от страна на институциите, по-бързо и адекватно вземане на решение, а също така и сериозна подготовка/обучение за разбиране по-добре проблемите на ромската общност, с цел оказване на по-адекватна подкрепа.

- Проведеното проучване сред подкрепящите специалисти показва, че в община Куклен независимо от наличието на едно ефективно сътрудничество между различните институции, пряко ангажирани с проблема, са налице дефицит на специалисти, които да имат голям професионален опит в работата по случаи на домашно насилие. Идентифицирана бе неотложна нужда от включването им в обученията по тази тема, в които да бъдат прилагани предимно традиционни методи на преподаване, базирани на лекционен изложение под формата на презентации.
- Извършеното проучване недвусмислено доказва, че повишаването на ефективността на специалистите в разрешаването на случаи на домашно насилие над жени и деца от ромската общност изисква едно по-детайлно запознаване със спецификите на общността, с оглед предразполагане на жертвата към споделяне на тази строго пазена тайна.

ПРЕПОРЪКИ

Изследването събра информация по въпроси, които пряко касаят настоящия проект и дават първична аргументация за възможността да се конструират някои основни препоръки, с оглед подобряване на работата на заинтересованите институции в областта на домашното насилие и насилието по полов признак:

Получените резултати от двете количествени социологически проучвания недвусмислено доказват, че домашното насилие сред представителите на ромската общност е една тема, която често пъти остава недокладвана и забулена в страх. Повишаването на разкриваемостта на случаи на домашно насилие изисква предприемането на неотложни действия в следните посоки:

- От една страна е нужно да се повиши информираността на ромските жени и деца за това как да разпознаят домашното насилие и към кого да се обърнат за помощ и закрила. Основният работещ канал, по който да стане това е чрез организиране на информационни кампании в ромските квартали, създаване на кабинет за консултации по темата, а също така и създаване на сайт в Интернет, на който всяко дете, което има нужда от помощ да се обърне;
- От друга страна е нужно да се инвестира във включването на повече специалисти в обученията по темата, така че те да повишат своята теоретична и практическа подготовка за работа с ромската общност, а също така и да се запознаят с добри практики на други държави. Налице е дефицит в техните знания и умения, който може да бъде компенсиран единствено чрез обучение. Само по този начин би могло да се върви в посока разкриване на редица случаи на насилие в общността, които до момента стоят неразкрити и забулени в тайна и страх.

Община Раковски

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Реализираното изследване, което има за цел да оцени нуждите на ромските жени и деца, жертви на домашно насилие и насилие по полов признак, показва интересни и заслужаващи внимание констатации. Сред многото направени в анализа изводи тук ще откروим някои, заслужаващи по-специално внимание.

- Представителите и на двете целеви групи споделят, че домашното насилие в община Раковски не е много разпространен проблем. В повечето случаи, то е забулено в тайна и се проявява, макар и от време на време под различни форми като психическо, физическо или икономическо насилие.
- Резултатите от проучването недвусмислено доказват, че причините за домашното насилие в ромска общност са различни, но в повечето случаи се провокират от немотията, бедността и липсата на доходи в семейството, злоупотребата с алкохол и пристрастяване към наркотиците на партньора, липсата или ниската степен на образование на партньора, а също и желанието му за власт и доминиране. За разлика от жените, децата смятат, че този проблем се дължи предимно на тяхното лошо поведение и ниска мотивираност в училище.
- Болшинството от анкетираните ромски жени предпочитат да заемат пасивна позиция и да не споделят за случилото се. Причините за едно такова действие са много, но сред тях можем да откروим няколко, които са посочени за особено важни. На първо място това е притеснението на жертвата да не развали семейството си, страх от съпруга, липсата на собствен дом и доходи. За разлика от ромските жени, децата извеждат други причини да не докладват за наличие на тормоз в къщи. Според голяма част от тях, те не докладват защото смятат, че това е начин на възпитание, че това е нещо нормално и правилно.
- В най-голяма степен ромските жени и деца от община Раковски имат най-голяма потребност от базови и здравни потребности, нужда от закрила и защита от институциите.
- Почти всички ромски жени и деца изпитват потребност от разясняване към кого да се обърнат, при наличие на случаи на домашно насилие, какви мерки за закрила съществуват при случаи на домашно насилие, какви специализирани услуги могат да ползват, от какво правно консултиране се нуждаят и в какви програми за възстановяване могат да бъдат включени за оказване на подкрепа. Според жените, най-подходящия начин за компенсиране на този дефицит е посредством организиране на информационни кампании в ромските квартали. Децата пък споделят друга позиция, свързана със създаването на сайт в Интернет, на който всяко дете, което има нужда от помощ да се обърне.
- Проведеното проучване сред подкрепящите специалисти показва, че в община Раковски независимо от наличието на едно ефективно сътрудничество между

различните институции, пряко ангажирани с проблема, е налице дефицит на специалисти имащи професионален опит в работата по случаи на домашно насилие. Единични са случаите, в които тези лица са участвали в обучения по темата, което налага неотложна нужда от включването им в семинари, в които да бъдат прилагани предимно интерактивни методи на преподаване, съчетаващи теоретична с практическа подготовка.

- В хода на проучването, респондентите идентифицират тематични направления, по които биха могли да повишат своята теоретична и практическа подготовка. Като конкретни теми бяха посочени: „Специфика при работа с представители от ромската общност и разпознаване белезите на домашно насилие сред тази общност”(100%); „Битови, културни и други особености на ромската общност“, „Същност на домашното насилие“, „Методи на работа с домашно насилие“ (100%) и др.
- Извършеното проучване недвусмислено доказва, че повишаването на ефективността на специалистите в разрешаването на случаи на домашно насилие над жени и деца от ромската общност изисква едно по-детайлно запознаване със спецификите на общността, с оглед предразполагане на жертвата към споделяне на тази строго пазена тайна.

ПРЕПОРЪКИ

Изследването събра информация по въпроси, които пряко касаят настоящия проект и дават първична аргументация за възможността да се конструират някои основни препоръки, с оглед подобряване на работата на заинтересованите институции в областта на домашното насилие и насилието по полов признак:

Получените резултати от двете количествени социологически проучвания недвусмислено доказват, че домашното насилие сред представителите на ромската общност е една тема, която често пъти остава недокладвана и забулена в страх. Независимо от нормите, които битуват в общността, повишаването на разкриваемостта на случаи на домашно насилие изисква предприемането на неотложни действия в следните посоки:

- От една страна е нужно да се повиши информираността на ромските жени и деца за това как да разпознаят домашното насилие и към кого да се обърнат за помощ и закрила. Основният работещ канал, по който да стане това е чрез организиране на информационни кампании в ромските квартали, създаване на кабинет за консултации по темата, а също така и създаване на сайт в Интернет, на който всяко дете, което има нужда от помощ да се обърне;
- От друга страна е нужно да се инвестира във включването на повече специалисти в обучения по темата, така че те да повишат своята теоретична и практическа подготовка за работа с ромската общност. Налице е дефицит в техните знания и умения, който може да бъде компенсиран единствено чрез обучение. Само по

този начин би могло да се върви в посока разкриване на редица случаи на насилие в общността, които до момента стоят неразкрити и забулени в тайна и страх.

Община Садово

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Реализираното изследване, което има за цел да оцени нуждите на ромските жени и деца, жертви на домашно насилие и насилие по полов признак, показва интересни и заслужаващи внимание констатации. Сред многото направени в анализа изводи тук ще откروим някои, заслужаващи по-специално внимание.

- Представителите и на двете целеви групи споделят, че домашното насилие в община Садово е сравнително разпространен проблем, проявяващ се под различни форми като психическо, физическо или икономическо насилие.
- Резултатите от проучването недвусмислено доказват, че причините за домашното насилие в ромска общност са различни, но в повечето случаи се коренят в злоупотребата с алкохол и пристрастяване към наркотиците на партньора, немотията, бедността и липсата на доходи в семейството и това, че на насилието се гледа като на начин за възпитание и подчинение на ромската жена в семейството.
- Преобладаваща част от ромските жени потвърждават, предварително заложената хипотеза, че насилието е тема табу, за която не се говори и се пази в тайна. Като аргумент те посочват, че мълчат, защото ще стане „лошо“, защото се чувстват виновни и защото това е част от техния живот.
- Съществена предпоставка за защита на жертвите от насилие е търсенето закрила от страна на българското законодателство и специализираните институции. Резултатите от изследването сочат, че болшинството от анкетираните ромски жени и деца не желаят да потърсят помощ поради страх от това, какво ще кажат хората в квартала, страх от съпруга, недоверие в институциите, че ще им обърнат внимание, липса на дом и страх да не навредят на своите родители.
- В най-голяма степен ромските жени и деца от община Садово имат потребност от базови потребности, от подкрепа и защита от институции и от здравни нужди, свързани с консултации със специалист.
- Почти всички ромски жени и деца изпитват потребност от разясняване към кого да се обърнат, при наличие на случаи на домашно насилие, какви мерки за закрила съществуват при случаи на домашно насилие, какви специализирани услуги могат да ползват, от какво правно консултиране се нуждаят и в какви програми за възстановяване могат да бъдат включени за оказване на подкрепа. Тези дефицити е желателно да бъдат компенсирани чрез инициране на една мащабна кампания в ромските квартали, която да има именно разяснителна цел.

- Специален акцент в проучването бе също така и възможността да се получи обратна връзка под формата на препоръки от жертвите дали трябва да се промени нещо в работата на институциите, така че пострадалите от домашно насилие ромски жени да получат адекватна и по-добра подкрепа. Налице е припокриване в мненията на ромските жени и деца. Преобладаващ част от тях, смятат, че следва да се оказва по-адекватна подкрепа на пострадалите, че е нужно институциите да реагират по-бързо и адекватно, и да се проявява една по-голяма човечност от страна на институциите.
- Получените резултати от изследването, проведено сред подкрепящите специалисти доказват, че е налице сериозен дефицит от знания и умения за работа с двете целеви групи. Домашното насилие е тема, по която изключително малко на брой лица са участвали в предходни обучения. В тази връзка са идентифицирани и теми, по които лицата проявяват интерес към включване в бъдещи семинари. Като такива са посочени: „Специфика при работа с представители от ромската общност и разпознаване белезите на домашно насилие сред тази общност”(100%); „Битови, културни и други особености на ромската общност“, „Същност на домашното насилие“, „Методи на работа с домашно насилие“ (100%) и др.
- Извършеното проучване недвусмислено доказва, че повишаването на ефективността на специалистите в разрешаването на случаи на домашно насилие над жени и деца от ромската общност изисква едно по-детайлно запознаване със спецификите на общността, с оглед предразполагане на жертвата към споделяне на тази строго пазена тайна.
- Специален акцент в проучването бе също така и възможността да бъде получена обратна връзка под формата на препоръки от жертвите дали трябва да се промени нещо в работата на институциите, така че пострадалите от домашно насилие да получат адекватна подкрепа. Преобладаващ част от ромските жени и деца споделят, че има какво още да се направи, а именно нужно е те да реагират по-бързо и адекватно, а също така трябва и една по-сериозна подготовка/обучение за по-добре разбиране на проблемите на ромската общност.

ПРЕПОРЪКИ

Изследването събра информация по въпроси, които пряко касаят настоящия проект и дават първична аргументация за възможността да се конструират някои основни препоръки, с оглед подобряване на работата на заинтересованите институции в областта на домашното насилие и насилието по полов признак:

Получените резултати от двете количествени социологически проучвания недвусмислено доказват, че домашното насилие сред представителите на ромската общност е една тема, която често пъти остава недокладвана и забулена в страх. Независимо от нормите, които битуват в общността, повишаването на разкриваемостта на случаи на домашно насилие изисква предприемането на неотложни действия в следните посоки:

- От една страна е нужно да се повиши информираността на ромските жени и деца за това как да разпознаят домашното насилие и към кого да се обърнат за помощ и закрила. Основният работещ канал, по който да стане това е чрез организиране на информационни кампании в ромските квартали, създаване на кабинет за консултации по темата, а също така и създаване на сайт в Интернет, на който всяко дете, което има нужда от помощ да се обърне;
- От друга страна е нужно да се инвестира във включването на повече специалисти в обучения по темата, така че те да повишат своята теоретична и практическа подготовка за работа с ромската общност. Налице е дефицит в техните знания и умения, който може да бъде компенсиран единствено чрез обучение. Само по този начин би могло да се върви в посока разкриване на редица случаи на насилие в общността, които до момента стоят неразкрити и забулени в тайна и страх.

Община Свиленград

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Проведеното проучване, изцяло изпълни поставените си цели и задачи, съгласно проектното предложение. Изследвани са мненията и оценките на ромските жени и деца, жертви на насилие и подкрепящите специалисти, работещи по този проблем в община Свиленград. Сред многото направени в анализа изводи тук ще открием някои, заслужаващи по-специално внимание:

На първо място, ромските жени и деца смятат, че домашното насилие и насилието по полов признак е сравнително разпространен проблем сред ромската общност в община Свиленград.

На второ място, заслужава внимание мнението на жените и децата за най-често срещаните форми на домашно насилие. Макар и сравнително рядко, се срещат случаи на психическо и физическо насилие под формата на обиди и унижение, вдигане на скандали, на физическо като удряне на шамари, хващане и дърпане за косата. Не се регистрират случаи на сексуално насилие, на лишаване на жертвата от жизнено необходими неща като храна и подслон, изнудване и заплашване, сексуално или икономическо насилие под формата на принуда към избор на определен вид работа, лишаване на жертвата от пари и доходи, липса на принос към семейния бюджет.

Трето, водещи причини за насилие у дома според ромските жени са: немотията, бедността и липсата на доходи в семейството, злоупотребата с алкохол и пристрастяване към наркотиците на партньора, специфичните норми и роля на ромската жена в семейството, липсата на доверие между съпрузите, желанието за власт и контрол от страна на партньора. Различни мотиви са посочени от ромските деца, а именно: основният проблем идва от това, че родителите нямат образование, защото употребяват

алкохол, или пък търсят причини в своето собствено поведение- непосещаване на училище и слаби оценки.

Четвърто, попадналите в проучването ромски жени напълно подкрепят твърдението, че домашното насилие в ромската общност се счита за тема „табу“, за която не се говори извън семейството. Сред основните причини за тази строго пазена тайна болшинството посочват поради страх от последствията, ако признаят, защото насилието трябва да остане в семейството, поради срам от случилото се, защото това е част от техния живот (37,5%), поради вина или поради това, че е част от живота на тези жени.

Пето, болшинството от анкетираните ромски жени не биха потърсили помощ от специализираните институции за защита при случаи на домашно насилие. Като основен аргумент за тази тяхна позиция те отбелязват: страха от съпруга и неувереността на жертвата, притеснението да не развалят семейството си и какво ще кажат хората в квартала. За разлика от тях, децата приоритизират други причини да не докладват за наличие на тормоз в къщи. Те мълчат поради срам и защото смятат, че това е нещо нормално.

Шесто, голяма част от жените и децата имат приоритетна необходимост от задоволяване на така наречените базови потребности. Те са свързани основно с възможността да могат да разговарят и да се обърнат за съвет какво да правят с някой от ромската общност. На второ място целевите групи имат нужда от осигуряване на закрила и защита от страна на всички институции, имащи отношение към проблема, и от здравни потребности, свързани с оказване на специализирана помощ и от финансова подкрепа, изразяваща се в предоставяне на средства за независим живот и съдействие при намиране на работа.

Почти всички ромски жени и деца изпитват потребност от разясняване към кого да се обърнат, при наличие на случаи на домашно насилие, какви мерки за закрила съществуват при случаи на домашно насилие, какви специализирани услуги могат да ползват, от какво правно консултиране се нуждаят и в какви програми за възстановяване могат да бъдат включени за оказване на подкрепа. Тези дефицити е желателно да бъдат компенсирани чрез инициране на една мащабна кампания в ромските квартали, която да има именно разяснителна цел.

Изследването откри и най-предпочитаните начини за повишаване на информираността на целевите групи по темата за домашно насилие. За ромските жени това е чрез организиране на информационни кампании в ромските квартали и създаване на кабинет за консултации по темата. За разлика от тях, децата дават приоритет на създаването на сайт в Интернет, на който всяко дете, което има нужда от помощ да се обърне, а също така и създаване на кабинет в ромските квартали за консултации по темата.

Реализираното изследване показва по недвусмислен начин, необходимостта от проявяване на повече човечност от страна на институциите към жертвите на насилие, нужда от една по-бърза реакция от тяхна страна за разрешаване на проблема и една по-

сериозна подготовка/обучение за разбиране по-добре на проблемите на ромската общност, с цел оказване на по-адекватна подкрепа на жените и децата.

Проведеното проучване сред подкрепящите специалисти показва, че в община Свиленград независимо от наличието на едно ефективно сътрудничество между различните институции, пряко ангажирани с проблема, е налице дефицит на кадри, които да имат голям професионален опит в работата по случаи на домашно насилие. Идентифицирана бе неотложна нужда от включването на всички лица в обученията по тази тема, в които да бъдат прилагани предимно интерактивни методи на преподаване, съчетаващи теоретична с практическа подготовка.

Извършеното проучване недвусмислено доказва, че повишаването на ефективността на специалистите в разрешаването на случаи на домашно насилие над жени и деца от ромската общност изисква едно по-детайлно запознаване със спецификите на общността, с оглед предразполагане на жертвата към споделяне на тази строго пазена тайна. Сред темите, които са избрани като предпочитани за едни бъдещи обучения са както следва: „Специфика при работа с представители от ромската общност и разпознаване белезите на домашно насилие сред тази общност”(100%). „Битови, културни и други особености на ромската общност“, „Същност на домашното насилие“, „Методи на работа с домашно насилие“, „Работа по конкретни казуси“, „Запознаване с добри практики за работа с лица, жертви на насилие“ и др.

ПРЕПОРЪКИ

Изследването събра информация по въпроси, които пряко касаят настоящия проект и дават първична аргументация за възможността да се конструират някои основни препоръки, с оглед подобряване на работата на заинтересованите институции в областта на домашното насилие и насилието по полов признак:

Получените резултати от двете количествени социологически проучвания недвусмислено доказват, че домашното насилие сред представителите на ромската общност е една тема, която често пъти остава недокладвана и забулена в страх. Повишаването на разкриваемостта на случаи на домашно насилие изисква предприемането на неотложни действия в следните посоки:

- От една страна е нужно да се повиши информираността на ромските жени и деца за това как да разпознаят домашното насилие и към кого да се обърнат за помощ и закрила. Нужно е тези жени и деца да получат увереност и сила, че могат да се справят с проблема и, че не трябва да мълчат и да пазят в тайна случващото се в къщи. Основният работещ канал, по който да стане това е чрез организиране на информационни кампании в ромските квартали, създаване на кабинет за консултации по темата, а също така и създаване на сайт в Интернет, на който всяко дете, което има нужда от помощ да се обърне.

- От друга страна е нужно да се инвестира във включването на повече специалисти в обучения по темата, така че те да повишат своята теоретична и практическа подготовка за работа с ромската общност. Налице е дефицит в техните теоретични знания и практически умения, който може да бъде компенсиран единствено чрез обучение. Само по този начин би могло да се върви в посока разкриване на редица случаи на насилие в общността, които до момента стоят неразкрити и забулени в тайна и страх.

Община Смолян

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Проведеното проучване, изцяло изпълни поставените си цели и задачи, съгласно проектното предложение. Изследвани са мненията и оценките на ромските жени и деца, жертви на насилие и подкрепящите специалисти, работещи по този проблем в община Смолян. Сред многото направени в анализа изводи тук ще открийм някои, заслужаващи по-специално внимание.

Като цяло, ромските жени и деца смятат, че домашното насилие и насилието по полов признак са разпространен проблем сред ромската общност в община Смолян. Сред най-честите проявления на домашното насилие са физическото, психическото насилие под формата на обиди и унижение, вдигане на скандали, хващане и дърпане за косата. Не се регистрират случаи на сексуално насилие, на лишаване на жертвата от жизнено необходими неща като храна и подслон, изнудване и заплашване, сексуално или икономическо насилие под формата на принуда към избор на определен вид работа, лишаване на жертвата от пари и доходи, липса на принос към семейния бюджет.

Обобщението на емпиричните данни по отношение на водещите причини за насилие у дома според ромските жени са: немотията, бедността и липсата на доходи в семейството, желание за власт и контрол от страна на партньора, приемането на насилието като на начин за възпитание и подчинение на ромската жена в семейството, злоупотребата с алкохол и пристрастяване към наркотиците на партньора. Различни мотиви са посочени от ромските деца, а именно: основният проблем идва от тях самите, защото имат лошо поведение и правят бели.

Попадналите в настоящото проучване ромски жени напълно подкрепят твърдението, че домашното насилие в ромската общност се счита за тема „табу“, за която не се говори извън семейството. Сред основните причини за тази строго пазена тайна преобладаваща част от тях посочват поради срам, поради страх да не стане лошо, ако признаят, поради спецификите на семейството, поради традициите или поради това, че е част от живота на тези жени.

Болшинството от анкетираните ромски жени не биха потърсили помощ от специализираните институции за защита при случаи на домашно насилие. Като основен

аргумент за тази тяхна позиция болшинството от тях посочват поради страх от съпруга, за да не развалят семейството си, поради страх какво ще кажат хората в квартала и поради липсата на дом. Сред онези, които все пак биха потърсили помощ биха се обърнали към полицията, към общината. За разлика от тях, децата приоритизират други причини да не докладват за наличие на тормоз в къщи. Те мълчат поради страх от родителите, защото смятат, че така се учи на ред или поради заплахи.

Обобщените оценки показват, че голяма част от респондентките и децата имат приоритетна необходимост от осигуряване на закрила и защита от страна на всички институции, имащи отношение към проблема, от задоволяване на така наречените базови потребности. Те са свързани основно с възможността да могат да разговарят и да се обърнат за съвет какво да правят с някой от ромската общност.

Почти всички ромски жени и деца изпитват необходимост от разясняване към кого да се обърнат, при наличие на случаи на домашно насилие, какви мерки за закрила съществуват при случаи на домашно насилие, какви специализирани услуги могат да ползват, от какво правно консултиране се нуждаят и в какви програми за възстановяване могат да бъдат включени за оказване на подкрепа. Тези дефицити е желателно да бъдат компенсирани чрез инициране на една мащабна кампания в ромските квартали, която да има именно разяснителна цел.

Изследването откроява и най-предпочитаните начини за повишаване на информираността на целевите групи по темата за домашно насилие. За ромските жени това е чрез организиране на информационни кампании в ромските квартали. За разлика от тях, децата дават приоритет на създаването на сайт в Интернет, на който всяко дете, което има нужда от помощ да се обърне, а също така и създаване на кабинет в ромските квартали за консултации по темата.

Реализираното изследване показва по недвусмислен начин, необходимостта от оказване на адекватна подкрепа на жертвите, проявяване на една по-голяма човечност към тях и една по-сериозна подготовка/обучение за разбиране по-добре на проблемите на ромската общност, с цел оказване на по-адекватна подкрепа на жените и децата.

Проведеното проучване сред подкрепящите специалисти показва, че в община Смолян независимо от наличието на едно ефективно сътрудничество между различните институции, пряко ангажирани с проблема, е налице дефицит на специалисти, които да имат голям професионален опит в работата по случаи на домашно насилие.

Идентифицирана бе неотложна нужда от включването на повече подкрепящи специалисти в обучения по тази тема, в които да бъдат прилагани предимно интерактивни методи на преподаване, съчетаващи теоретична с практическа подготовка.

Извършеното проучване недвусмислено доказва, че повишаването на ефективността на специалистите в разрешаването на случаи на домашно насилие над жени и деца от ромската общност изисква едно по-детайлно запознаване със спецификите на

общността, с оглед предразполагане на жертвата към споделяне на тази строго пазена тайна.

ПРЕПОРЪКИ

Изследването събра информация по въпроси, които пряко касаят настоящия проект и дават първична аргументация за възможността да се конструират някои основни препоръки, с оглед подобряване на работата на заинтересованите институции в областта на домашното насилие и насилието по полов признак:

Получените резултати от двете количествени социологически проучвания недвусмислено доказват, че домашното насилие сред представителите на ромската общност е една тема, която често пъти остава недокладвана и забулена в страх. Повишаването на разкриваемостта на случаи на домашно насилие изисква предприемането на неотложни действия в следните посоки:

- От една страна е нужно да се повиши информираността на ромските жени и деца за това как да разпознаят домашното насилие и към кого да се обърнат за помощ и закрила. Основният работещ канал, по който да стане това е чрез организиране на информационни кампании в ромските квартали, създаване на кабинет за консултации по темата, а също така и създаване на сайт в Интернет, на който всяко дете, което има нужда от помощ да се обърне;
- От друга страна е нужно да се инвестира във включването на повече специалисти в обученията по темата, така че те да повишат своята теоретична и практическа подготовка за работа с ромската общност. Налице е дефицит в техните знания и умения, който може да бъде компенсиран единствено чрез обучение. Само по този начин би могло да се върви в посока разкриване на редица случаи на насилие в общността, които до момента стоят неразкрити и забулени в тайна и страх.

Община Кирково

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Проведеното проучване, изцяло изпълни поставените си цели и задачи, съгласно проектното предложение. Изследвани са мненията и оценките на ромските жени и деца, жертви на насилие и подкрепящите специалисти, работещи по този проблем в община Кирково. Сред многото направени в анализа изводи тук ще открием някои, заслужаващи по-специално внимание.

- Болшинството от ромските жени и деца споделят, че домашното насилие в община Кирково е сравнително разпространено, но не му се дава гласност поради страх от отхвърляне от общността или поради не осъзнаване на проблема. Сред най-честите проявления на насилието са под формата на крещене и вдигане на скандали, удряне на

Стр. 17 от 26

шамари и дърпане за косата. Не се регистрират случаи на сексуално или икономическо насилие под формата на принуда към избор на определен вид работа, лишаване на жертвата от пари и доходи, липса на принос към семейния бюджет.

- Домашно насилие в ромска общност е проблем, който често пъти остава в тайна, поради спецификите, традициите и нормите на общността. Сред причините за неговото възникване, изведени от ромските жени и деца са: немотията, бедността и липсата на доходи в семейството, психическата болест (ревнивост) на партньора, употребата на алкохол, липсата на доверие между съпрузите, ниското самочувствие при някои ромски жени, ниските оценки на децата в училище, а също така и немарливост на жената към възпитанието на децата и грижата за тях.
- Ромските жени напълно подкрепят твърдението, че домашното насилие в ромската общност се счита за тема „табу“, за която не се говори извън семейството. Налице е силна корелация между религиозната принадлежност и приемането за строго пазена тайна на това, което се случва в семейството. Доказателство за това, е че всички респонденти потвърждават казаното по-горе, като не е регистриран нито един отговор, който да оспори това твърдение. Като основна причина за строгото пазене на тази тайна е факта, че те го приемат като част от тях и от техния живот.
- Болшинството от анкетираните ромски жени не биха потърсили помощ от специализираните институции. Делът на онези, които все пак се осмеляват да го направят е 64,3%. Най-голямо доверие гласуват на общината и на полицията. В по-малка степен респондентите споделят, че биха се обърнали за съдействие от НПО и от дирекция „Социално подпомагане“. За онези, които все пак не се решават да търсят правата си, основните причини, които ги възпират са страха от партньора, какво ще кажат хората в квартала, притеснението така да не развалят семейството си, а също така и това, че никоя институция няма да им обърне внимание.
- За разлика от жените, децата извеждат други причини да не докладват за наличие на тормоз в къщи. Според тях, това, което ги възпира е срамът да кажат какво им се е случило, това, че насилието го смятат за даденост, нещо което ги възпитава и ги учи на ред.
- В най-голяма степен двете целеви групи от община Кирково имат необходимост от така наречените базови потребности, потребност от закрила и защита, а също така и от здравни нужди, свързани с консултации със здравен специалист.
- И двете целеви групи изпитват нужда от получаване на повече информация, свързана с тяхната закрила при наличие на случаи на домашно насилие. Почти всички ромски жени и деца изпитват потребност от разясняване към кого да се обърнат, при наличие на случаи на домашно насилие, какви мерки за закрила съществуват при случаи на домашно насилие, какви специализирани услуги могат да ползват, от какво правно консултиране се нуждаят и в какви програми за възстановяване могат да бъдат включени за оказване на подкрепа. Тези дефицити е желателно да бъдат компенсирани

чрез инициране на една мащабна кампания в ромските квартали, която да има именно разяснителна цел.

- Налице е припокриване в мненията на ромските жени и деца относно даването на предложения за подобряване работата на институциите. Преобладаващ част от тях, смятат, че на първо място следва да се проявява повече човечност от страна на институциите, нужно е те да реагират по-бързо и адекватно, а също така е необходима и една сериозна подготовка/обучение за по-добре разбиране на проблемите на ромската общност, с цел оказване на по-адекватна подкрепа.

ПРЕПОРЪКИ

Изследването събра информация по въпроси, които пряко касаят настоящия проект и дават първична аргументация за възможността да се конструират някои основни препоръки, с оглед подобряване на работата на заинтересованите институции в областта на домашното насилие и насилието по полов признак:

Получените резултати от двете количествени социологически проучвания недвусмислено доказват, че домашното насилие сред представителите на ромската общност е една тема, която често пъти остава недокладвана и забулена в страх. Повишаването на разкриваемостта на случаи на домашно насилие изисква предприемането на неотложни действия в следните посоки:

- От една страна е нужно да се повиши информираността на ромските жени и деца за това как да разпознаят домашното насилие и към кого да се обърнат за помощ и закрила. Основният работещ канал, по който да стане това е чрез създаване на кабинет за консултации по темата, а също така и чрез организиране на информационни кампании в ромските квартали.
- От друга страна е нужно да се инвестира във включването на подкрепящите специалисти в обучения по темата, така че те да повишат своята теоретична и практическа подготовка за работа с ромската общност. Налице е дефицит в техните знания и умения, който може да бъде компенсиран единствено чрез обучение. Само по този начин би могло да се върви в посока разкриване на редица случаи на насилие в общността, които до момента стоят неразкрити и забулени в тайна и страх.

Община Пещера

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Проведеното проучване, изцяло изпълни поставените си цели и задачи, съгласно проектното предложение. Изследвани са мненията и оценките на ромските жени и деца, жертви на насилие и подкрепящите специалисти, работещи по този проблем в община Пещера.

Реализираното изследване, което има за цел да оцени нуждите на уязвимите групи - жени и деца, преживели домашно насилие и насилие по полов признак, да идентифицира причините, които пораждаят този тежък проблем, а също така и да изясни въпроса, свързан с техните нагласи да търсят съдействие и защита от отговорните институции, показва интересни и заслужаващи внимание констатации. Сред многото направени в анализа изводи тук ще открием някои, заслужаващи по-специално внимание.

- Болшинството от ромските жени и деца споделят, че домашното насилие в община Пещера не е много разпространено, предвид факта, че не му се дава гласност поради страх от отхвърляне от общността или поради не осъзнаване на сериозността на проблема. Сред най-честите проявления на насилието са под формата на крещене и вдигане на скандали, удряне на шамари и дърпане за косата. Не се регистрират случаи на сексуално или икономическо насилие под формата на принуда към избор на определен вид работа, лишаване на жертвата от пари и доходи, липса на принос към семейния бюджет.
- Домашно насилие в ромска общност е проблем, който често пъти остава в тайна, поради спецификите на общността да не се споделя какво се случва в семейството. Сред причините за неговото пораждаване, които бяха изведени от ромските жени и деца са: немотията, бедността и липсата на доходи в семейството, специфичните норми и роля на ромската жена в семейството, желанието за власт и контрол от страна на партньора, липсата на доверие между съпрузите, наличието на голям брой деца в семейството и др.
- Ромските жени напълно подкрепят твърдението, че домашното насилие в ромската общност се счита за тема „табу“, за която не се говори извън семейството. Като основна причина за строгото пазене на тази тайна е поради страх да не стане лошо като признаят, поради срам да говорят на тази тема и поради традициите в семейството.
- Болшинството от анкетираните ромски жени не се решават да потърсят помощ от специализираните институции. Те предпочитат да мълчат поради страх от съпруга, финансова зависимост от съпруга, липсата на дом, притеснение да не развалят семейството си. За разлика от жените, децата извеждат други причини да не докладват за наличие на тормоз в къщи. Според тях, това което ги възпира е срамът да кажат какво им се е случило, това, че насилието го смятат за даденост, нещо което ги възпитава и ги учи на ред.
- В най-голяма степен двете целеви групи от община Пещера имат необходимост от така наречените базови потребности, потребност от закрила и защита, а също така и от здравни нужди, свързани с консултации със здравен специалист.
- И двете целеви групи изпитват нужда от получаване на повече информация, свързана с тяхната закрила при наличие на случаи на домашно насилие. Почти всички ромски жени и деца изпитват потребност от разясняване към кого да се обърнат, при наличие на случаи на домашно насилие, какви мерки за закрила съществуват при

случаи на домашно насилие, какви специализирани услуги могат да ползват, от какво правно консултиране се нуждаят и в какви програми за възстановяване могат да бъдат включени за оказване на подкрепа. Тези дефицити е желателно да бъдат компенсирани чрез инициране на една мащабна кампания в ромските квартали, която да има именно разяснителна цел.

- Налице е припокриване в мненията на ромските жени и деца относно даването на предложения за подобряване работата на институциите. Преобладаващ част от тях, смятат, че на първо място следва да се проявява повече човечност от страна на институциите, нужно е те да реагират по-бързо и адекватно, а също така трябва и една сериозна подготовка/обучение за по-добре разбиране проблемите на ромската общност, с цел оказване на по-адекватна подкрепа.
- Резултатите от проучването сред подкрепящи специалисти показаха остра нужда от повишаване на капацитета им за работа по случаи на домашно насилие и насилие по полов признак сред ромската общност. В болшинството от случаите, лицата нямат предходен опит по тази тема и това в голяма степен затруднява процеса по ранното идентифициране на жертвите.
- Независимо от това, че е налице едно ефективно сътрудничество между всички заинтересовани и отговорни институции, следва да продължи процеса по съвместна работа, още повече, че в рамките на община Пещера бе отчетено, че няма активно действащи неправителствени организации, които да бъдат тясно специализирани и работещи по тази тематика.
- Извършеното проучване недвусмислено доказва, че повишаването на ефективността на специалистите в разрешаването на случаи на домашно насилие над жени и деца от ромската общност изисква едно по-детайлно запознаване със спецификите на общността, с оглед предразполагане на жертвата към споделяне на тази строго пазена тайна.

ПРЕПОРЪКИ

Изследването събра информация по въпроси, които пряко касаят настоящия проект и дават първична аргументация за възможността да се конструират някои основни препоръки, с оглед подобряване на работата на заинтересованите институции в областта на домашното насилие и насилието по полов признак:

Получените резултати от двете количествени социологически проучвания недвусмислено доказват, че домашното насилие сред представителите на ромската общност е една тема, която често пъти остава недокладвана и забулена в страх. Повишаването на разкриваемостта на случаи на домашно насилие изисква предприемането на неотложни действия в следните посоки:

- От една страна е нужно да се повиши информираността на ромските жени и деца за това как да разпознаят домашното насилие и към кого да се обърнат за помощ и

закрила. Основният работещ канал, по който да стане това е чрез създаване на кабинет за консултации по темата, а също така и чрез организиране на информационни кампании в ромските квартали.

- От друга страна е нужно да се инвестира във включването на подкрепящите специалисти в обученията по темата, така че те да повишат своята теоретична и практическа подготовка за работа с ромската общност. Налице е дефицит в техните знания и умения, който може да бъде компенсиран единствено чрез обучение. Само по този начин би могло да се върви в посока разкриване на редица случаи на насилие в общността, които до момента стоят неразкрити и забулени в тайна и страх.

Община Ракитово

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Реализираното изследване, което има за цел да оцени нуждите на ромските жени и деца, жертви на домашно насилие и насилие по полов признак, показва интересни и заслужаващи внимание констатации. Сред многото направени в анализа изводи тук ще отворим някои, заслужаващи по-специално внимание.

- Представителите и на двете целеви групи споделят, че домашното насилие в община Ракитово не е много разпространен проблем. Макар и рядко, от време на време се проявява под различни форми като психическо, физическо или икономическо насилие.
- Резултатите от проучването недвусмислено доказват, че причините за домашното насилие в ромска общност са различни, но в повечето случаи се коренят в традициите и нормите на общността. Според ромските жени, в най-голяма степен домашното насилие е провокирано от немотията, бедността и липсата на доходи в семейството, приема се като начин на възпитание, свързано е с наличието на голям брой деца в семейството (91,1%), желанието за власт и контрол от страна на партньора. За разлика от тях, децата виждат други причини за възникването му, а именно: ниската степен на образование на родителите и употребата на алкохол.
- Ромските жени напълно подкрепят твърдението, че домашното насилие в ромската общност се счита за тема „табу“, за която не се говори извън семейството. Налице е силна корелация между религиозната принадлежност и приемането за строго пазена тайна на това, което се случва в семейството. Близко 54% от жените, които отбелязват, че домашното насилие е въпрос за който не се говори поради страх да не стане по-лошо, изповядват исляма, докато значително спада дялът на жените които посочват тази причина и се самоопределят като евангелисти или изповядващи източно православие.
- Преобладаваща част от анкетираните ромски жени, не са склонни да потърсят помощ и закрила от институции. Като водещ мотив на преден план излиза

Стр. 22 от 26

неувереността на жертвата и страха от съпруга или партньора. За разлика от ромските жени, децата отбелязват други причини да не докладват за наличие на тормоз в къщи. Според половината от анкетираните, насилието у дома го приемат като даденост, нещо което ги възпитава и ги учи на ред. Освен това те смятат, че никой няма да им повярва и за това не считат за нужно да съобщават на когото и да е.

- В най-голяма степен ромските жени и деца от община Ракирово имат нужда от осигуряване на закрила и защита от страна на всички институции, имащи отношение към проблема. Висока е и необходимостта от задоволяване на базови и здравни потребности.
- Почти всички ромски жени и деца изпитват потребност от разясняване към кого да се обърнат, при наличие на случаи на домашно насилие, какви мерки за закрила съществуват при случаи на домашно насилие, какви специализирани услуги могат да ползват, от какво правно консултиране се нуждаят и в какви програми за възстановяване могат да бъдат включени за оказване на подкрепа.
- Сред най-подходящите начини да повишат своята информираност по темата за домашното насилие, ромските жени отбелязват чрез създаване на кабинет в ромските квартали за консултации по темата и чрез организиране на информационни кампании в ромските квартали. За разлика от тях, децата пък маркират създаването на сайт в Интернет, на който всяко дете, което има нужда от помощ да се обърне.

ПРЕПОРЪКИ

Изследването събра информация по въпроси, които пряко касаят настоящия проект и дават първична аргументация за възможността да се конструират някои основни препоръки, с оглед подобряване на работата на заинтересованите институции в областта на домашното насилие и насилието по полов признак:

Получените резултати от двете количествени социологически проучвания недвусмислено доказаха, че домашното насилие сред представителите на ромската общност е една тема, която често пъти остава недокладвана и забулена в страх. Повишаването на разкриваемостта на случаи на домашно насилие изисква предприемането на неотложни действия в следните посоки:

- От една страна е нужно да се повиши информираността на ромските жени и деца за това как да разпознаят домашното насилие и към кого да се обърнат за помощ и закрила. Основният работещ канал, по който да стане това е чрез организиране на информационни кампании в ромските квартали, създаване на кабинет за консултации по темата, а също така и създаване на сайт в Интернет, на който всяко дете, което има нужда от помощ да се обърне;
- От друга страна е нужно да се инвестира във включването на повече специалисти в обученията по темата, така че те да повишат своята теоретична и практическа подготовка за работа с ромската общност. Налице е дефицит в техните

знания и умения, който може да бъде компенсиран единствено чрез обучение. Само по този начин би могло да се върви в посока разкриване на редица случаи на насилие в общността, които до момента стоят неразкрити и забулени в тайна и страх.

Община Стрелча

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Проведеното проучване, изцяло изпълни поставените си цели и задачи, съгласно проектното предложение. Изследвани са мненията и оценките на ромските жени и деца, жертви на насилие и подкрепящите специалисти, работещи по този проблем в община Стрелча. Сред многото направени в анализа изводи тук ще открийм някои, заслужаващи по-специално внимание.

На първо място, ромските жени и деца смятат, че домашното насилие и насилието по полов признак не е много разпространен проблем сред ромската общност в община Стрелча.

На второ място, заслужава внимание мнението на жените и децата за най-често срещаните форми на домашно насилие. Макар и сравнително рядко, се срещат случаи на физическо и психическо насилие под формата на удряне на шамари, обиди и унижение, вдигане на скандали, хващане и дърпане за косата. Не се регистрират случаи на сексуално насилие, на лишаване на жертвата от жизнено необходими неща като храна и подслон, изнудване и заплашване, сексуално или икономическо насилие под формата на принуда към избор на определен вид работа, лишаване на жертвата от пари и доходи, липса на принос към семейния бюджет.

Трето, обобщението на емпиричните данни по отношение на водещите причини за насилие у дома според ромските жени са: злоупотребата с алкохол и пристрастяване към наркотиците на партньора, немотията, бедността и липсата на доходи в семейството, специфичните норми и роля на ромската жена в семейството, липсата на доверие между съпрузите, желанието за власт и контрол от страна на партньора. Различни мотиви са посочени от ромските деца, които смятат, че основния проблем идва от тях самите, защото имат лошо поведение и правят бели. Като друга важна причина те изтъкват и това, че в ромската общност така родителите възпитават своите деца и това е част от техния живот.

Четвърто, попадналите в настоящото проучване ромски жени напълно подкрепят твърдението, че домашното насилие в ромската общност се счита за тема „табу“, за която не се говори извън семейството. В основата на тази строго пазена тайна стои страхът от последствията ако признаят, срамът от случилото се, или поради вина, която чувстват, осъзнавайки своята слабост и недостатъци.

Пето, болшинството от анкетираните ромски жени не биха потърсили помощ от специализираните институции за защита при случаи на домашно насилие. Като основен

Стр. 24 от 26

аргумент за тази тяхна позиция е притеснението да не развалят семейството си и притеснението от това, какво ще кажат хората в квартала. За разлика от тях, децата приоритизират други причини да не докладват за наличие на тормоз в къщи. Те мълчат поради заплахи да не казват на никого какво се случва, защото смятат, че чрез насилие те се възпитават и се учат на ред.

Шесто, обобщените оценки показват, че голяма част от респондентките имат приоритетна необходимост от задоволяване на така наречените базови потребности. Те са свързани основно с възможността да могат да разговарят и да се обърнат за съвет какво да правят с някой от ромската общност. На следващо място ромските жени от община Стрелча имат нужда от осигуряване на закрила и защита от страна на всички институции, имащи отношение към проблема, и от здравни потребности, свързани с оказване на специализирана помощ. Потребностите на ромските деца в известна степен се припокриват с потребностите на ромските жени. В най-голяма степен децата очертават необходимост от задоволяване на техните базови потребности, свързани предимно с нуждите им от подкрепа и любов от най-близките хора, а също и от даване на съвет от хора от общността. Те посочват и нужда от задоволяване на техните здравни потребности и нужди от защита и закрила.

Почти всички ромски жени и деца изпитват потребност от разясняване към кого да се обърнат, при наличие на случаи на домашно насилие, какви мерки за закрила съществуват при случаи на домашно насилие, какви специализирани услуги могат да ползват, от какво правно консултиране се нуждаят и в какви програми за възстановяване могат да бъдат включени за оказване на подкрепа. Тези дефицити е желателно да бъдат компенсирани чрез инициране на една мащабна кампания в ромските квартали, която да има именно разяснителна цел.

Изследването откри и най-предпочитаните начини за повишаване на информираността на целевите групи по темата за домашно насилие. За ромските жени това е чрез създаване на кабинет в ромските квартали за консултации по темата и чрез разпространение в ромските квартали на наръчници и брошури по темата. За разлика от тях, децата дават приоритет на създаването на сайт в Интернет, на който всяко дете, което има нужда от помощ да се обърне, а също така и създаване на кабинет в ромските квартали за консултации по темата.

Реализираното изследване показва по недвусмислен начин, необходимостта от проявяване на повече човечност от страна на институциите към жертвите на насилие, нужда от една по-бърза реакция от тяхна страна за разрешаване на проблема и една по-сериозна подготовка/обучение за разбиране по-добре на проблемите на ромската общност, с цел оказване на по-адекватна подкрепа на жените и децата.

От друга страна, проучването сред подкрепящите специалисти показва, че в община Стрелча независимо от наличието на ефективно сътрудничество между различните институции, пряко ангажирани с проблема за домашното насилие, е налице дефицит от специалисти, имащи голям професионален опит в работата по случаи на домашно насилие. Идентифицирана е неотложна нужда от провеждането на обучения по тази

тематика, в които да бъдат прилагани предимно интерактивни методи на преподаване, съчетаващи теоретична с практическа подготовка.

Извършеното проучване недвусмислено доказва, че повишаването на ефективността на специалистите в разрешаването на случаи на домашно насилие над жени и деца от ромската общност изисква едно по-детайлно запознаване със спецификите на общността, с оглед предразполагане на жертвата към споделяне на тази строго пазена тайна.

Става очевидно също така, че независимо от постигнатите добри успехи, в областта на разкриването на случаи на домашно насилие сред ромската общност, все още има редица въпроси, които могат да получат по-добро решение.

ПРЕПОРЪКИ

Изследването събра информация по въпроси, които пряко касаят настоящия проект и дават първична аргументация за възможността да се конструират някои основни препоръки, с оглед подобряване на работата на заинтересованите институции в областта на домашното насилие и насилието по полов признак в община Стрелча.

Получените резултати от двете количествени социологически проучвания недвусмислено доказват, че домашното насилие сред представителите на ромската общност е една тема, която често пъти остава недокладвана и забулена в страх. Повишаването на разкриваемостта на случаи на домашно насилие изисква предприемането на неотложни действия в следните посоки:

- От една страна е нужно да се повиши информираността на ромските жени и деца за това как да разпознаят домашното насилие и към кого да се обърнат за помощ и закрила. Основният работещ канал, по който да стане това е чрез организиране на информационни кампании в ромските квартали, създаване на кабинет за консултации по темата, а също така и създаване на сайт в Интернет, на който всяко дете, което има нужда от помощ да се обърне;
- От друга страна е нужно да се инвестира във включването на повече специалисти в обучения по темата, така че те да повишат своята теоретична и практическа подготовка за работа с ромската общност. Налице е дефицит в техните знания и умения, който може да бъде компенсиран единствено чрез обучение. Само по този начин би могло да се върви в посока разкриване на редица случаи на насилие в общността, които до момента стоят неразкрити и забулени в тайна и страх.

Пълните доклади с данни от извършените проучвания са налични за всички заинтересовани страни: на интернет страницата на Сдружение „Съюз за България“ <https://unionforbulgaria.eu/>